

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІ**

**МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТ**

**«XIV ТОРАЙҒЫРОВ ОҚУЛАРЫ» АТТЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК
КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ
МАТЕРИАЛДАРЫ**

**МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«XIV ТОРАЙҒЫРОВСКИЕ ЧТЕНИЯ»**

4 ТОМ

**ПАВЛОДАР
2022**

3 Сергеев С. Ф. Образовательные среды в постнеклассических представлениях когнитивной педагогики / С.Ф. Сергеев // Открытое образование. – 2012. - №1. – С. 90–99.

4 Артюхина М.А., Артюхин О.И., Усимова Д.Ю. Современная образовательная среда в контексте постнеклассической научной парадигмы // Проблемы современного педагогического образования. 2019. – С. 21–24.

5 Драч И.И. Человекоцентризм как мировоззренческая основа подготовки будущих преподавателей высшей школы // Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития. 2011. – С. 471–474.

6 Карапетян Л.В. Постнеклассическая парадигма в образовании: возможности и ограничения. Психология образования: современный вектор развития. – Екатеринбург.: Издательство Уральского университета. – 2020. – С. 60–75.

7 Слободчиков В. И. Антропология образования — как предчувствия смысла // Наука и школа. 2015. № 6. С. 138–142.

8 Степин В. С. Особенности научного познания и критерии типов научной рациональности // Эпистемология и философия науки. 2013. Т. 26, № 2. С. 78–91.

МУЛЬТИМЕДИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ТАНЫМДЫҚ БЕЛСЕНДІЛІГІН АРТТЫРУ

СМАГУЛОВА Г. С.

магистрант, 2 курс, Торайғыров университеті, Павлодар қ.

БИТКЕЕВА А. А.

PhD докторы, қауымд. профессор, Торайғыров университеті, Павлодар қ.

Әлемдік өркениет деңгейіне көтерілуге талпынған кез келген елдің, ұлттың өз мақсатына жету жолындағы басты қаруы – ұлттық рухани құндылықтарды негізге ала отырып, әрбір жеке адамның білім алуын қамтамасыз ету. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңында да білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың басты ұстанымы ретінде азаматтардың тұлғалық, психофизиологиялық, интеллектуалдық даму деңгейін арттыру үшін олардың үздіксіз білім алуын қамтамасыз ету мәселесі қарастырылған. Азаматтардың үздіксіз білім алуын қамтамасыз ету білім беру жүйесін ақпараттандырумен тығыз байланысты.

Қазіргідей әлемдік ғаламдану процесі кезеңінде ақпараттар ағынынан адам баласы өзінің ұдайы дамып отыруына керекті ақпаратты саралап, екшеп пайдалана білуі – бүгінгі уақыттағы басты мәселе. Бұл, әсіресе, өскелең ұрпақтың санасын сан-алуан ақпараттармен улап, ой-өрісінің дамуын дұбара күйде қалдырмаудың басты шарттарының бірі. Осыдан келіп туындайтын мәселелердің бірі – жастарға сапалы білім, саналы тәрбие беретін орта мектепте, колледжде, жоғары оқу орындарында білім беру ісін оқытудың жаңа инновациялық әдістерімен толықтыру; оқытудың жаңа технологияларын іздестіру; оқушыны ақпаратты талдай білуге, ақпараттық, мультимедиялық технологияларды тиімді пайдалана білуге үйрету.

Қазіргі кездегі білім берудегі басты мақсат – оқушылардың өзіндік танымдылық қабілетін арттыру болып табылады. Танымдылық қабілетті арттыру дегеніміз – оқытушы дайын ақпарат бермейді, оқушылар өздері ақпаратты түрлендіреді, тасымалдау және пайдалану процестерін меңгереді, өзіндік ізденіс жасайды.

Осы мәселелерді шешу үшін оқытушы оқушылардың өзіндік қабілеттерін зерттей отырып, мультимедия технологиялары арқылы олардың қызығушылығын және танымдылық әрекетін арттыруға жағдай жасауы қажет. Оқушылардың өзіндік танымдылық әрекетін арттыру үшін оқытушы сабақтың жоспарын құрған кезде өзіндік жұмыс түрлеріне көп көңіл бөлуі керек.

Ғылымның әр саласында білім мазмұны мен көлемі қауырт өсіп отырған қазіргі ғылыми-техникалық прогресс кезеңінде бұл міндеттердің жүзеге асуы оқушылардың танымдық белсенділігінің артуына тікелей байланысты. Демек, оқыту барысындағы оқушылардың іс-әрекетінде танымдық белсенділікті арттыру көкейкесті мәселе.

Танымдық іс-әрекет – шәкірттің ізденіс, білім алуына бағытталған белсенді ақыл-ой қызметі. Ол танымдық қажеттілік, мақсат, танымдық мотив және орындаудың тәсіл-амалдарынан тұрады.

Қазақстандық білім деңгейін көтерудің басты міндеті – оқу процесінде мультимедиялық мүмкіндіктерінің арқасында электрондық оқу-әдістемелік мультимедиялық комплекстерді меңгеру, жалпылау және құру; мультимедияны оқу процесінде қолдана отырып, оқушылардың танымдылық әрекетін дамыту.

«Мультимедия» термині латын тілінің «multy» (көп) және «media» (орта) сөздерінің бірігуінен құралған. Мультимедия –

әртүрлі типті ақпараттарды компьютердің ұсыну мүмкіндігін дамытатын және адамның мультисенсорлық табиғатына негізделген технология.

Мультимедиялық жүйеге арналған оқулықтарды, ғылыми еңбектерді саралай келе мультимедия терминіне «ақпараттық орта» деген мағына беруге болады. Ал, «ақпараттық орта» түсінігін белгілі бір ортада ақпараттық технологияларды пайдалану арқылы ақпаратты ұсыну мен өңдеуге бағытталған арнайы ұйымдастырылған процесс деп қабылдауымызға болады.

Зерттеушілердің пікірі бойынша дәстүрлі оқыту әдісімен берілген материалдың 25 %-ы, көру арқылы 33 %-ы, көру-есту арқылы 50 %-ы, ал, мультимедиялық интерактивті оқыту бағдарламалары көмегімен берілген материалдың 75 %-ы есте сақталады екен.

Оқыту, білім беру тәжірибесі педагогикалық үрдістің сапасын үнемі арттырып отыруды талап етеді. Сол себепті педагогикалық үрдісті технологияландыру мәселесі маңызды болып саналады.

Ақпараттық технология қызметінің құралы ретінде жаңа ақпараттық технологияның компьютерлік құралдары қолданылып жүр, алайда заман талабына сай компьютерлік техниканың дамып жетілуіне байланысты ғылыми сипаттағы компьютерлік бағдарламаларды жасау керек және ол оқушының іс-әрекетінің интеллектуалды құрылысымен сәйкес келуі тиіс.

Осы айтылғандарды жасайтын болсақ, оқытушы қолына оқытудың жаңа қуатты құрылымын беріп қана қоймай, білімнің тереңіне бойлай аламыз әрі оқытудың бүкіл мазмұнының өзгеруіне мүмкіндік береміз. Бұл оқу пәнін оқытудың әдістемесіне де әсер етпей қоймайды.

Оқушының оқу үрдісіндегі іс-әрекеті оқу-танымдық сипатта болады. Оқытудың нәтижелігі оқытушының оқу үрдісін оқушының танымдық іс-әрекетінің негізгі заңдылықтарына сәйкес ұйымдастыруы негізінде анықталады. Оқушы оқу танымдық іс-әрекеті арқылы қоршаған ортаны ғылыми түрде түсінуге тырысады, осының негізінде ізденімпаздықпен айналысады.

Қызығу (латын interest – мәні бар, маңызды) – адам ерекше сезінетін қимылдың нақты себебі. Қызығуды жеке тұлғаның өз әрекетіне бағалық қатынасы деп анықтауға болады. Оқушының танымдық қызығуы танымдық саласына қатынасынан пайда болады. Оқуға, білуге деген қызығу танымдық белсенділіктің қозғаушысы екені белгілі. Л. Выготский бұл жөнінде былай деген: «Ең алдымен,

баланы бір әрекетке тарту үшін, сен оны қызықтыр, оның бұл әрекетке дайын екенін білу үшін қамқорлық жаса, осыны іске асыру үшін барлық күшін салатыны және бала өзі қимылдайтынын, ал оқытушы болса сол әрекетті басқарып, бағыттап отыру керек. Оқушылардың танымдық қызығуы олардың білім сапасы мен даму деңгейіне байланысты ойлау әрекетінің әдістерінің қалыптасуына тәуелді».

Қазіргі мектептерде білім беру жүйесінде әртүрлі қиындықтар кездеседі. Сол қиындықтардың бірі оқушылардың өзіндік берілген тапсырманы істей алмауы.

Мысалы, оқушыларға оқытушы өзіндік орындауға тапсырма беретін болса, оқушылар ақпаратты қалай іздеу және қайдан алу керектігін білмейді. Ал қазіргі кездегі білім берудегі басты мақсат – Оқушылардың өзіндік танымдылық қабілетін арттыру болып табылады. Танымдылық қабілетті арттыру дегеніміз – оқытушы дайын ақпарат бермейді, оқушылар өздері ақпаратты түрлендіреді, тасымалдау және пайдалану процестерін меңгереді, өзіндік ізденіс жасайды.

Өзіндік танымдылық қабілеті үш компоненттен тұрады:

1) Ойдың компоненттері: болжау әрекеті, әдіс-тәсілдерді таңдау әрекеті, нәтижеге жету;

2) Жігерлілік компоненттері: қайсарлық, өжеттілік, автономдық, өзін-өзі бақылау, тексеру;

3) Мотивациялық компоненттері: іс-әрекетке көңіл бөлу, өзіндік жұмыс жасауға деген қызығушылық, қызығушылық бағыты;

Осы компоненттерді меңгерген оқушы өзіндік жұмыс жасай алады.

Оқушылардың өздігінен танымдық қабілетін арттыру үшін қазір көптеген технологиялар мен әдіс-тәсілдер де қолданылып жүр. Осы технологиялардың біріне мультимедияны жатқызуға болады. Мультимедиялық технологияны биология сабағында қолдану үлкен жетістіктер әкеледі деп ойлаймыз.

Мультимедия адамның ойлау қабілетін ғана дамытпайды, сонымен бірге қабылдау, есте сақтау, елестету, эмоция және тағы сол сияқты психологиялық функцияларды дамытады. Компьютер оқушыға өзі көмек беріп отырады, қатесін түзеп, түрлі-түсті сурет арқылы баланың қызығушылығын арттырады.

Мультимедиялық технологиялармен оқушылардың танымдылығын арттыру барысында әрбір оқушының өзіндік ерекшеліктеріне, ынтасына, мүмкіндіктеріне көңіл бөлуіміз керек.

Білім алу жүйесінде мультимедия оқытушыға сенімді көмекші құрал бола алады деп ойлаймыз.

ӘДЕБИЕТТЕР

- 1 Абыканова Б. Т. Компьютерлік технологияларды пайдалану арқылы оқушылардың танымдық белсенділігін арттыру. – Алматы, 2005. – 27 б.
- 2 Косенко И. И. Социальная и отраслевые информатики в содержании профессиональной подготовки будущего учителя // Стандарты и мониторинг в образовании. – 2008, 34 –36 с.
- 3 Әбілқасымова А. Е. Оқушылардың танымдық ізденімпаздығын қалыптастыру. Монография – Алматы : Білім, 1994 – 190 б.
- 4 Бабанский Ю. К. Оптимизация процесса обучения: Общедидактический аспект – М. : Педагогика, 1977. – 254 с.
- 5 Выготский Л. С. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка // Дошкольное образование, 2005. – № 5. – с. 7–18.

ЖАҢАШЫЛ ОЙЛАУ – ТҰЛҒАЛЫҚ ҰСТАНЫМ

СОЛТАНГАЗИНОВА Б. Е.

бастауыш сынып мұғалімі, Ә. Бөкейхан атындағы лицей-мектебі, Павлодар. к

Өмір қағидаттары түрленіп, күрделене түскен қазіргі уақыт адам баласынан таптаурын болған әрекеттерден ауытқуды, тын әрекеттерді, ұтқырлықты, икемді, яғни түпкілікті нәтижеге жетелер ойлауды, жаңа жағдайларға шұғыл бейімделуді, қайсыбір мәселені шешу үшін шығармашылық көзқарас-ұстанымды талап етеді. Сондықтан да жаңашылдыққа негізделген шығармашылық қабілетті дамыту үшін баланың нағыз сезімтал кезеңін өткізіп алмау аса жоғары маңызға ие.

Мектеп өміріне уақыт талаптарынан туындаған жаңа үрдістер еніп жатса да, бағдарламалар мен оқулықтар қаншалықты өзгерсе де, шәкірттердің креативті, яғни жаңаша ізденісте ойлауын дамыту мәселесі жалпы білім мен тәрбие берудегі әрдайым басымдыққа ие мақсат-міндеттің бірі болып қала береді.

Шығармашылық тұрғыда жаңаша ойлап, әрекет ете алатын адам қоғамға сәтті бейімделетінін уақыт әлдеқашан дәлелдеген. Мұндай жандар кез келген сәтте туындауы мүмкін күрделі де қиын,

жағымсыз жағдайларға еркін төтеп беріп, оң нәтиже таба алады, өзінің мүмкіндіктерін ұтқыр жүзеге асырады.

Рас, өмірдің ағысы бұрынғыдай кез келген жағдайға мойынсұну, өткенді қайталау, өзгеге еліктеудің орнына жаңа талаптарды алып келді. Олар – қалыптасқан түйінді мәселелерді айқын аңғара білу, тани алу, сабырмен қабылдау және өз бетінше шешу. Бұл жаңа талаптарға тек жаңашыл, шығармашылық ойлау һәм әрекет ету деңгейі жоғары адамдар ғана бейімделе алады.

Жаңашыл тұрғыда шығармашылық ойлау һәм әрекет ету дегеніміз не? Бұл сауалдың ғылыми тұрғыдағы түсінігі былайша өріледі: креативті, яғни жаңаша әрі шығармашылық тұрғыда ойлау, әрекет ету – ерекше идеяларды қалыптастыру, ойлаудың әдеттегі соқпағынан ауытқу, күрделі жағдайларды шұғыл шешудің мүмкіндігі. Тәжірибе көрсеткендей, бастауыш сынып шәкірттерінің жаңашыл һәм шығармашылық ойлауының дамуы іздену-зерттеу әрекетінде айқын көрінеді. Қазіргі түсінікпен айтар болсақ, оқушылардың іздену-зерттеу әрекеті дегеніміз – түрлі жобалық жұмыстары. Мұндай іс-әрекет баланы қайсыбір мәселені тереннен зерделеп көруге, жағдайдың шешімін табу үшін нақты мақсаттар мен міндеттер қоюға, байлам жасауға, көзделген нысананы зерттеудің барысын жіті ойластыруға, зерделеу-зерттеу жұмысының негізгі әрі тиімді алғышарттарын ұсынуға және белгілі бір қорытынды жасауға мәжбүр етеді [1].

Ең бастысы – жас шәкірттің шығармашылық ойлауын дамыту үшін оның тандануы мен қызығушылығына басты назар аударылуы керек.

Шығармашылық ойлаудың заманауи теориясының атасы саналатын, америкалық ғалым-психолог Пол Торренс шығармашылық ойлауды «...тереңірек қазу, байыптырақ қарау мен көру, қателерді түзету, тереңдікке құлдилау, қажет болса мысықпен де сөйлесу, қабырғаны қақ жарып өту, күннің өзін тұтату, құмға қамал тұрғызу, болашақты қасқайып тұрып қарсы алу» деп түсіндіреді. Міне, біз бастауыш мектепте тәрбиелеп отырған балалар осындай өреге жете ала ма? Әрине, мақсат – жету. Бірақ ол оңай шаруа болмайды. Мұғалімнің ерекше ізденісі, ілкімді іскерлігі, асқан шеберлігі, кәсіби ұтқырлығы қажет!

Бүгінгі бастауыш мектепте жұмыс істейтін әр мұғалім сабақтан тыс іс-шараларды қалай тиімді етіп құру керектігі туралы ойлануы керек. Мұндағы түпкі нәтиже - балалар үнемі сыни тұрғысынан шығармашылық ойлау мен шығармашылық белсенділікті

LITERATURE

- 1 R.S. Weinberg, D. Gould Fundamentals of the Psychology of Sport and Physical Education
- 2 A.A. Krylov Some problems of psychology of sport in the modern world Vestnik of Baltic Pedagogical Academy. 1998. - 46-49 c.
- 3 E.P. Ilyin Psychology of sport

МАЗМҰНЫ

2 Секция. Гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдар
2 Секция. Гуманитарные и социальные науки

2.1 Филологияның өзекті мәселелері
2.1 Актуальные проблемы филологии

Айор Ж.	
Қазақ хандығы кезіндегі фольклор мәселелері.....	3
Аминова Л. А., Саурбаев Р. Ж.	
К вопросу о лингвокультурологическом аспекте билингвизма и полингвизма	9
Арынова С. М.	
XVIII-XIX ғасырлардағы фольклор мәселелері	13
Базарғалиева И. Б.	
Филологияның өзекті мәселелері.....	17
Бейсембаева А. Б.	
Маусымдық ғұрып фольклоры мәселелері	23
Бонова И. Н., Цветкова А. Д.	
Классическая литература в современном молодежном чтении	28
Джумагулова А. М.	
Многогранная лирика С. Торайғырова в вопросах поднятия самосознания и культуры речи подрастающего поколения	34
Женісбаева А. Ж.	
Филологияның өзекті мәселелері.....	38
Зейнулина А. Ф., Ташекова А. Т.	
Сұлтанмахмұт торайғыров шығармашылығындағы этнографиялық көркемдік	42
Қонырбекова А. С.	
Еңбек фольклоры мәселелері	47
Мусабекова М. С., Погожева Е. Ю.	
Лингвистические аспекты рекламы в интернете	53
Никитина А. М., Иост О. А.	
К проблеме формы выражения авторского сознания в романе Ф. М. Достоевского «Бесы».....	58
Нургожина Б. В., Жумабекова Б. Б.	
Динамика развития государственного языка в Казахстане	64
Ныгметова К. Т., Қуантаева Д. А.	
Интерференция мәдениетаралық қарым-қатынас кедергісі ретінде	72
Оралбекова М. С.	
Әуезов әңгімелеріндегі тарихи уақыт пен кеңістік	76

Оспанова М. С., Пиговаева Н. Ю.	
Формирование мотивации изучения иностранного языка и развитие коммуникативной компетенции у детей-билингвистов в условиях общеобразовательной школы	84
Пазылов Ә.	
Мәшһүр Жүсіп және Сұлтанмахмұт Торайғыров шығармаларындағы әйел теңдігі.....	88
Садыгазин Н. С., Жүсіпов Н. Қ.	
Түркі жазбаларындағы фольклор мәселелері	97
Саурбаев Р. Ж., Қуантаева Д. А., Ныгметова К. Т.	
Мысқылдық ағылшын коммуникативтік стилінің ерекшелігі ретінде (BBC теледидарлық бағдарламаларының материалында).....	102
Смагулова С. Г.	
XX ғасырдың екінші жартысындағы қазақ фольклортану ғылымының мәселелері	106
Suleimenova A. Ye., Akhmetbekova A. M.	
The peculiarities of publicistic discourse.....	114
Суслова М. Е.	
Симплификация в американском мультипликационном дискурсе	120
Талипова А. Ф.	
Синтаксистік бірліктердің стильдік қызметі.....	125
Ташкенбаева Г. К., Баратова М. Н.	
Айтыстың көркемдік ерекшеліктері	129
Толокольникова Н. И., Мазур А. С.	
Образы животных как важная часть мира человека в прозе А. И. Куприна (на примере рассказов «Барбос и Жулька», «Скворцы» и «Ю-ю»)	134
Түсіпбаева М. Т., Құрмашева М. Ә.	
«Қобыланды» асқан асу	141
Шамгунова А. Е., Иост О. А.	
К проблеме интертекстуальности в произведении А. И. Цветаевой «Королевские размышления»	148
2.2 Тарих, археология және этнографияның өзекті мәселелері	
2.2 Актуальные вопросы истории, археологии и этнографии	
Баймульдина С. Ж., Турлыбекова А. М.	
Республика бойынша ауыл мектептерінің қалыптасу тарихы	155
Батталов А. Б.	
Развитие государственности Дешт-и кипчака	161
Бекмагамбетова М. Ж.	
«Ер есімі –ел есінде»	168
Бисембаева А. С.	
Исследовательская деятельность учащихся на уроках истории	176

Ельмуратова Б. Ж., Кулумбаева М. Ж., Аубакиров М. Н.	
Казахские аулы в 20–30 годы XX века (на основе архивных источников)	182
Кусанов Д. Ю., Кабиденнова Ж. Д., Джалдоксимова Г. Т.	
Этнические границы как маркер этногенеза казахов Северо-Восточного Казахстана в XVIII-XIX вв.	186
Кусманов С. К., Кабиденнова Ж. Д.	
Ұлттық этникалық ерекшеліктер: қазіргі Қазақстан	191
Мырзабекова Д., Айткенов З. Ш.	
Қазіргі кезеңдегі қазақстанның ресеймен саяси және экономикалық қарым-қатынасы тақырыбын мектепте оқыту мәселелері	195
Пазылов Ә.	
Қаныш Сатпаев негізін қалаған музей.....	200
Пазылов Ә.	
Сұлтанмахмұт Торайғыровтың алғашқы зираты туралы	203
Сүлеймен Ж. С.	
Ежелгі түркі қоғамындағы әйел рөлі мен орны.....	207
Хабибулина М. С.	
Кеңестік ұлт саясаты және қазақстандағы ұлтаралық қатынастар мәселелері	212

2.3 Психология ғылымы дамуының өзекті мәселелері

2.3 Актуальные проблемы развития психологической науки

Ememandu Q. N.	
Actual problems of the development of psychological science in bullying. .	217
Abdrakhmanova A. N., Ksembayeva S. K.	
Features of parent-child relationships as an important factor in the development of primary school age children's self-esteem	222
Адамбекова Ы. С., Жомартова А. Д.	
Психолого-педагогические основы процесса адаптации и выбора будущей профессиональной деятельности старшеклассниками	228
Касенова А. К., Жомартова А. Д.	
Үлгерімі төмен бастауыш сынып оқушыларының зейінін дамытудың психологиялық педагогикалық механизмдері.....	237
Кутана К. А., Аубакирова Р. Ж.	
Педагогические условия развития способностей детей младшего школьного возраста к изучению иностранного языка	242
Кутана К. А., Аубакирова Р. Ж.	
Развитие творческих способностей обучающихся в процессе изучения иностранного языка	248
Нурғалиева М. Е., Касанова А. Б.	
Феномен психологической готовности старшеклассников к обучению в вузе	254

Скирда Е. В., Жумагужинова Г. К.

Психолого-педагогическое сопровождение профессионального становления студентов строительных специальностей колледжа261

Сыздыкова А. Ж.

Баланы заманауи тәрбиелеудің ерекшеліктері267

Темирова С. С.

Мансап құрудағы психологиялық дайындық272

2.4 Қазақ тіл білімі мен әдебиеттанудың өзекті мәселелері

2.4 Актуальные проблемы казахского языкознания и литературоведения

Ақылова Г. З.

Бастауыш сынып оқушыларының білім сапасын арттыруда дидактикалық ойын тиімділігі278

Алибекова К. Т.

Қазақ тілі білімі мен әдебиеттанудың өзекті мәселелері282

Бакасова С. Н.

Әдебиеттік оқу пәнінде оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттыру286

Дарабаева А. С.

Оқу сауаттылығы: мәтін мазмұны мен құрылымы290

Жумабаева А. С., Кабдракишева А. С.,

Ахметова Ж. И., Жангожина Э. Н.

Орыс тілді мектептерде қазақ тілі мен әдебиетін оқытудағы жаңашылдық көзқарас294

Идрисова К. Ш.

Оқу сауаттылығын көтеруге арналған іс-шаралар әдіс-тәсілдері299

Каримова С. А.

Инклюзия жағдайында бастауыш мектеп оқу пәндерінің БЖБ және ТЖБ сараланған тапсырмаларын дайындау бойынша әдістемелік ұсынымдар304

Куспекова К. Т.

Қазақ тілін оқытудағы өзекті мәселелері310

Маймышева А. Т.

Шәкәрім өлеңдеріндегі метафоралық қолданыстар316

Минап Г.

Оқытудағы интербелсенді әдістер арқылы оқушылардың сауаттылығын арттыру323

Саргелтаева К. Ш.

Атаулардың уәждемесі және сөз мағынасының бейнелігі329

Тусупбаева Г. Б.

Қазақ тілі сабақтарында оқушылардың білімдегі олқылықтарын жою жұмыстарын ұйымдастыру334

2.5 Павлодар Ертіс өңірінің мәдени

және рухани құндылықтары

2.5 Культурные и духовные ценности

Павлодарского Прииртышья

Zhussupov A. Zh.

Cultural and spiritual heritage of significant natives of Pavlodar region339

Исабекова Н. Б., Каримова А. Е.

XX ғ. 20-50 жылдарындағы ертістің павлодар өңіріндегі қазақтардың саяси қуғын-сүргін (мектеп бағдарламасына енгізу аспектілері)344

Түсіпбаева М. Б., Жұмабекова Р. Т.

Мәшһүр жүсіп жазбаларындағы паң секербай кім?350

Түсіпбаева М. Б., Мекежанова Б. У.

Павлодарлық тұңғыш «Халық қаһарманы» есімін қалай ұлықтап жүрміз?355

2.6 Қазіргі білім беру процесі

2.6 Современный образовательный процесс

Азимбаева А. Д.

Білім берудегі жаңа инновациялық әдіс-тәсілдердің тиімділігі361

Айтимова М. К.

Математика сабағында бастауыш сынып оқушыларының функционалдық сауаттылығын дамыту364

Амерханова Ж. А., Кананина Б. А.

Формирование экономической культуры в процессе обучения математике в школе и в вузе369

Аханова А. С.

Оқу сауаттылығын қалыптастыру негізі – мәтінмен жұмыс373

Байгожина К. Ж., Калиева Ж. Т.

Проблемы интеграции медиативной культуры в сфере образования379

Бегенаева Г. К.

Мәтінмен жұмыс ерекшелігі (тыңдалым әрекеті негізінде)382

Бейсеков Р. А., Кабиденнова Ж. Д.

Информационные технологии как средство формативного оценивания учащихся на уроках истории386

Бектасова А. Ж., Жомартова А. Д.

Бастауыш сынып оқушыларының функционалдық сауаттылығын дамыту мәселесі392

Билида А. Н.

Исследование в действии и новая успешная реальность397

Дубовицкий О. С., Дубовицкая О. Б., Мельник Л. В.

Актуальные проблемы внедрения полиязычия на уроках истории Казахстана в школе402

Ермаханова А. А., Корогод Н. П.	
Подготовка методического пособия по формированию функциональной грамотности на уроках биологии в старших классах	408
Ефремова О. В., Энно О. Б.	
Внедрение дипломного проектирования в модульные программы, в рамках итоговой аттестации	414
Жакина А. Х.	
Основные формы поддержки учителей иностранных языков в Казахстане во время пандемии.....	419
Жаркина К. К.	
Медиа білімді дамыту – қоғамдық қажеттілік.....	425
Жетписова Ж. М., Жомартова А. Д.	
Бастауыш мектеп жасындағы балалардың мотивациялық саласының ерекшеліктері.....	429
Zhussupova D. Zh.	
Features of the modern educational process	436
Зияда М. Қ., Кененбаева М. А.	
Оқытудың инновациялық технологияларын енгізуде мұғалімнің дайындығын қалыптастырудың педагогикалық шарттары	440
Кибатова С. Б., Оразханова М. И.	
Жоғары оқу орындарында әдебиетті оқыту	449
Куракбаева А. С.	
Аналитический обзор стратегического планирования цифровизации образования Республики Казахстан	454
Курбанбаева Р. М., Нүрділлаева Р. Н.	
Қашықтықтан оқыту барысында виртуальды зертхананы қолдану	462
Қайырбекқызы Н.	
Бастауыш сынып оқушыларына ән арқылы патриоттық тәрбие қалыптастыру жолдары	467
Лизунова М. Н.	
Решение практико-ориентированных задач как инструмент развития функциональной грамотности на уроках математики	474
Мамурова Ш. А., Нүрділлаева Р. Н.	
Орта мектепте химия пәнін оқытуда проблемалық оқыту технологиясын қолдану	480
Осипенко А. М.	
Педагогический дизайн современного урока в условиях инклюзивного образовательного пространства	485
Оспанова Б. Б., Аубакирова Р. Ж., Маняпова Т. К.	
Особенности взаимодействия субъектов образовательного процесса в рамках профессионально-педагогического общения	489
Попандопуло А. С., Кудышева А. А.	
Диагностика уровня метакогнитивных способностей обучающихся в условиях обновленного образования	495

Рамазанова Н. К.	
Социально-личностное развитие младших школьников	502
Рахметова К. А., Дайрабаева Ж. А., Алпысбаева І. Ш., Достоева З. З.	
XXI ғасырдағы ұлттық тәрбие мен білімнің маңыздылығы	506
Сағымбаев Р. Б.	
Оқушыларды қашықтықтан оқытуды ұйымдастырудың озық технологиялары.....	510
Салимова Р. С.	
Трансформация образовательной системы в контексте постнеклассической парадигмы	513
Смагулова Г. С., Биткеева А. А.	
Мультимедиялық технологияларды қолдану арқылы оқушылардың танымдық белсенділігін арттыру	518
Солтангазинова Б. Е.	
Жаңашыл ойлау – тұлғалық ұстаным	522
Сугурова А. М., Жомартова А. Д.	
Шығармашылық қабілетін дамыту арқылы бастауыш сынып оқушыларының функционалдық сауаттылығын арттыру	525
Сулейменова Ш. Е., Корогод Н. П.	
Повышение функциональной грамотности учащихся в процессе обучения биологии при использовании современных технологий	530
Temirgalinova A. K.	
Functional relationships and communicative and ethno-pedagogical competence of future teachers in the poly-ethnic environment of the university	534
Шабажанова Д. К.	
Неліктен мен және менің мектебім өзгеруі керек?.....	539
Шакиева А. Б.	
Бастауыш сынып оқушыларының жылдам оқуға арналған жаттығулар арқылы қызығушылығын арттыру.....	547
Шарбакбаева Б. К.	
«Рухани жаңғыру»: қосымша білім берудің бірегей негізі.....	551
Шахманова Р. К.	
Креативті ойлауды дамыту - тұлғаның табысты дамуының кепілі	554
Шокель Л. И.	
Инновационные формы развития интеллектуальных способностей учащихся начальных классов через практическую деятельность на уроках математики.....	562

2.7 Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдардың заманауи мәселелері

2.7 Современные проблемы социально-гуманитарных наук

Бегимжанова И. М.

Оқушы тұлғасының шығармашылық қабілетін
калыптастырудағы психологиялық негіздері566

2.8 БАҚ дамуының үрдісі және журналистикадағы заманауи медиатеchnологиялар

2.8 Тенденции развития СМИ и современные медиатеchnологии в журналистике

Мустафина Р. А., Жумабекова Г. А.

Журналистское образование в Казахстане –
проблемы и перспективы572

Мягченко Е. С., Жумабекова Г. А.

Развитие казахстанского радио577

2.9 Саясаттың теориясы мен тәжірибесі

2.9 Теория и практика политики

Абдигалиева Г. К., Қабдолла Д. Қ.

Қазақстан Республикасы мен Корея Республикасының
өзара достық саясатына 30 жыл583

Рахимбекова Б. К., Шамшинова Г. Ж.

«Түсті төңкерістерді» зерттеудің теориялық аспектілері590

2.10 Дене тәрбиесі және спорт: жағдайы және даму болашағы

2.10 Физическая культура и спорт: состояние и перспективы развития

Temirgalieva S. E., Aiguzhinova G. Z.,

Batyashova I. V., Krivets O. A., Erofeeva R. Zh.

Psychological factors and the art of self-control in sports596

«XIV ТОРАЙҒЫРОВ ОҚУЛАРЫ» АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫ

4 ТОМ

Техникалық редактор: А. Р. Омарова

Корректор: Т. Оразалинова

Компьютерде беттеген: З. С. Исакова

Басуға 06.10.2022 ж.

Әріп түрі Times.

Пішім 29,7 × 42 1/4. Офсеттік қағаз.

Шартты баспа табағы 35,04. Таралымы 500 дана.

Тапсырыс № 3982

«Toraighyrov University» баспасы

«Торайғыров университет» ҚЕАҚ

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64